

דף נ.

עין משפט א. ב.

הרמב"ם הל' שקלים פ"א ה"ג

הסלע ארבעה דינרין ^ה והדינר שש מעין. ומצה היא הנקראת בימי משה רבנו גרה. ומצה היא שני פונדיונין ופונדיון שני איסרין. ופרוטה אחת משמונה באיסר. נמצא משקל המצה והיא הגרה שש עשרה שעורות. ומשקל האיסר ארבע שעורות. ומשקל הפרוטה חצי שעורה:

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ד ה"ג

כבר ביארנו בהלכות שקלים ^ט שהשקל האמור בתורה הוא הנקרא סלע בלשון חכמים. והגרה האמורה בתורה היא המצה בדברי חכמים והוסיפו על השקל ועשו אותו סלע. והסלע ארבעה דינרין. והדינר שש מעין. והמצה שני פונדיונין. נמצא לכל שנה סלע ופונדיון. שאף על פי שהסלע שמונה וארבעים פונדיונין. כשיתן פונדיונות לקח סלע מן השלחני נותן תשעה וארבעים:

ה. כסף משנה: הסלע ארבעה דינרים וכו'. מבואר פרק הזהב (מציעא דף נ"א): במשנה. ומ"ש והדינר שש מעין וכו' עד ופרוטה אחת משמנה באיסר. בפרק קמא דקדושין (י"ב). ומ"ש ומשקל הפרוטה חצי שעורה, כ"כ הרי"ף שם:

ט. כסף משנה: כבר ביארנו בהלכות שקלים. פ"א. ומה שכתב נמצא לכל שנה סלע ופונדיון. משנה בפרק ו' דערכין (דף כ"ה) גבי מקדיש שדהו בשעת היובל נותן סלע ופונדיון לשנה. ומה שכתב שאף על פי שהסלע מ"ח פונדיונין וכו'. בפרק יש בכור (דף נ'):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף נ:

עין משפט א

הרמב"ם הל' טוען ונמען פ"ג ה"ב

כָּל כֶּסֶף הָאָמור בַּתּוֹרָה יִהְיֶה הוּא שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְהוּא עֲשָׂרִים
מָעָה וְכֹל כֶּסֶף שֶׁל דְּבָרֵיהֶן מִמִּטְבַּע יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהִיא
הַסֵּלַע שֶׁלֹּהֶן אֶחָד מִשְׁמָנָה בּו כֶּסֶף וְהַשָּׂאָר נֶחֱשֶׁת כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנוֹ. אֲבָל הַמָּעָה הִיא הֵיטָה כֶּסֶף נָקִי אֲפִלּוּ
בִירוּשָׁלַיִם וְהִיא כֶּסֶף שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם. וְלִפִּי שֶׁזֶה שֶׁהֶצְרִיכוּ
לְהִיּוֹת כְּפִירַת הַטְּעָנָה שְׁתֵּי כֶּסֶף הִיא מִדְּבָרֵיהֶם עָשׂוּ
אוֹתָהּ שְׁתֵּי כֶּסֶף שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהֵן שְׁתֵּי מָעִין וְלֹא עָשׂוּ
אוֹתָהּ שְׁנֵי שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. זֶהוּ הַדְּבָר הַנִּרְאֶה
בְּשַׁעוֹר כְּפִירַת הַטְּעָנָה. וְרַבּוֹתֵי הוֹרוּ שֶׁכְּפִירַת הַטְּעָנָה
הוּא מִשְׁקַל תְּשַׁע עֶשְׂרֵה שְׁעוֹרוֹת וְחֻצֵי שְׁעוֹרָה מִן הַכֶּסֶף.
וַיֵּשׁ לִי כַּמָּה רְאִיּוֹת לְסֹתֵר אוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ שֶׁתִּפְסוּ עַד שֶׁיִּצְא
לָהֶם זֶה הַחֻשְׁבּוֹן. וַיִּרְאֶה לִי שֶׁהוּא טְעוּת:

הרמב"ם הל' חובל ומזיק פ"ג ה"ט

וְכַמָּה הוּא מְשָׁלִים. הַבּוֹעֵט בְּחֵבְרוֹ בְּרִגְלוֹ מְשָׁלִים חֲמִשׁ
סְלָעִים. הִכָּהוּ בְּאַרְכָּבָתוֹ מְשָׁלִים שְׁלֹשׁ סְלָעִים. קִבֵּץ

כסף משנה: ורבתי הורו שכפירת הטענה הוא וכו'. ונ"ל שטעמם מפני שהם מפרשים שמה שאמרו הטענה שתי כסף מכסף מדינה שהוא כסף ירושלים דהיינו שני דינרין ממטבע ששמיניתו כסף והשאר נחשת וע"פ מ"ש עשרים גרה השקל נמצאו שני דינרים הם עשר מעין ששמינית שלהם מעה ורביע שהם משקל עשרים שעורות כסף הוצא משקל חצי שעורה כסף שהוא שוה פרוטה להודאה נשאר בכפירת משקל י"ט שעורים וחצי. ומ"ש רבינו שיש לו כמה ראיות לסתור דבריהם:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אֶצְבְּעוֹתָיו כְּמוֹ אוֹגֵד אֲגוּדָה וְהִפָּהוּ בְיָדוֹ כְּשֶׁהִיא אֲגוּדָה
מְשֻׁלָּם שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה סְלָעִים. תִּקַּע אֶת חֲבֵרוֹ בְּכַפּוֹ מְשֻׁלָּם
סְלַע. סִטְרוֹ עַל פָּנָיו מְשֻׁלָּם חֲמִשִּׁים סְלָעִים. סִטְרוֹ
מֵאַחֲרֵי יָדוֹ מְשֻׁלָּם מֵאָה סְלַע. וְכֵן אִם צִירָם בְּאֲזָנוֹ אוֹ
תָּלַשׁ בְּשִׁעְרוֹ אוֹ שָׂרַק וְהִגִּיעוּ [הָרַק בְּבִשְׂרוֹ אוֹ הִעֲבִיר
טְלִית מֵעַלְיוֹ וּפָרַע רֹאשׁ הָאִשָּׁה] מְשֻׁלָּם מֵאָה סְלַע. וְכֹזֵה
הוּא מְשֻׁלָּם עַל כָּל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה. כִּי צָד. כְּגוֹן שֶׁבַע ט
בְּחִבְרוֹ אַרְבַּע בְּעֵיטוֹת אֶפְלוֹ זֶה אַחַר זֶה מְשֻׁלָּם עֶשְׂרִים
סְלָעִים. סִטְרוֹ עַל פָּנָיו שְׁתֵּי סִטְרוֹת מְשֻׁלָּם מֵאָה סְלַע.
וְכֵן בִּשְׂאָר:

הרמב"ם הל' חובל ומזיק פ"ג ה"י

כָּל אֵלוֹ הַסְּלָעִים הֵם מִכֶּסֶף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן.
שֶׁהָיָה בְּכָל סְלַע חֲצִי דִינָר כֶּסֶף וְשִׁלְשָׁה דִינָרִין וּמִחְצָה
נְחֹשֶׁת. לְפִיכֶן מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּהַפְּאוֹת אֵלוֹ לְשִׁלָּם מֵאָה
סְלַע הָרִי זֶה מְשֻׁלָּם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה סְלַע וּמִחְצָה כֶּסֶף נְקִי:

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א ה"ד

כָּל הַשָּׁנִים הָאֵלוֹ מֵעַת לְעַת - מִיּוֹם הַלְּדָה. וְכָל הַשְּׁקָלִים
בְּשִׁקְלֵי הַקֹּדֶשׁ וְהוּא מְשֻׁקָּל שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְעֶשְׂרִים שְׁעוֹרָה

כ. כסף משנה: כל השנים האלו מעת לעת וכו'. בספ"ד דערכין (דף י"ח:): אמרינן דשנה
האמורה בערכין מעת לעת ולא שנה למנין עולם והוה משמע לי דלא אתא למעוטי
אלא דלא אזלינן בתר שנות עולם אבל בין נולד שחרית לנולד בין הערבים לא מפלגינן
אלא שרש"י כתב מעת לעת אותו יום ואותה שעה לשנה הבאה ולא אזלינן בתר מנין עולם

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

מִכֶּסֶף טָהוֹר. וְכִבֵּר הוֹסִיפוּ עָלָיו וְעָשׂוּ אוֹתוֹ סֵלַע כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת שְׁקָלִים:

הרמב"ם הל' שקלים פ"א ה"א

מִצּוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לִּי לִתֵּן כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל מִחֲצִית
הַשֶּׁקֶל בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. אֲפֹלוּ עָנִי הַמִּתְפָּרֵס מִן הַצְּדָקָה
חֵיב. וְשׂוֹאֵל מֵאַחֲרֵים אוֹ מוֹכֵר כְּסוֹת שֶׁעַל כֶּתֶפוֹ וְנוֹתֵן
מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל כֶּסֶף שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל-טו) 'הָעֹשִׂיר לֹא
יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט' וְגו'. וְאִינוּ נוֹתְנוּ בְּפַעְמִים רַבּוֹת
הַיּוֹם מְעַט וְלִמְחָר מְעַט אֲלָא נוֹתְנוּ כְּלוּ כְּאַחַת בְּפַעַם
אַחַת:

דכי מטי תשרי נחשוב ליה שתא עכ"ל. ואע"פ שמסוף לשונו משמע כדפרישית מ"ש
ואותה שעה קשה בעיני והתוס' כתבו בפ"ח דערכין דף ל"א ד"ה שנת ממכרו נפקא במסכת
נדה פירש ה"ר אלחנן דדוקא בבתי ערי חומה בעינן מעת לעת אבל אינך דהתם דמצי
למימר דאזלינן בתר שנים שלהם ולא בתר שנות עולם בכולהו לא בעינן מעת לעת דבבתי
ערי חומה דוקא הוא דגלי קרא אבל דאינך לא. והתוס' כתבו כאן ה"ה בכלהו בעינן מעת
לעת דילפינן שנה מבתי ערי חומה כדאמרין בגמ' לקרא גבי מילתא אחריתי עכ"ל: וכל
השקלים בשקל הקדש. משנה בפ' יש בכור (דף מ"ט): חמש סלעים של בן שלשים של
עבד נ' של אונס ומפתה ק' של מוציא שם רע כולם בשקל הקדש במנה צורי. ומ"ש והוא
משקל ש"כ שעורה מכסף טהור וכו'. כמו שביארנו בהלכות שקלים פ' [ראשון]:

ל. כסף משנה: מצות עשה מן התורה ליתן כל איש מחצית השקל בכל שנה ושנה וכו'.
. ואינו נותנו בפעמים רבות וכו'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

הרמב"ם הל' שקלים פ"א ה"ב

מִנִּין כֶּסֶף הָאָמור בַּתּוֹרָה מִ בְּאוֹנֵס וּבַמִּפְתָּה וּבַמוֹצֵיא שֵׁם
רַע וְהוֹרֵג עֶבֶד הוּא כֶּסֶף הוּא שֶׁקֶל הַנֶּאֱמָר בְּכָל מָקוֹם
בַּתּוֹרָה. וּמִשְׁקָלוֹ שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים שְׁעוֹרָה. וּכְבֵר
הוֹסִיפוּ חֲכָמִים עָלָיו וְעָשׂוּ מִשְׁקָלוֹ כְּמִשְׁקַל הַמִּטְבֵּעַ
הַנִּקְרָא סֶלַע בְּזִמְן בֵּית שְׁנֵי. וְכִמָּה הוּא מִשְׁקַל הַסֶּלַע
שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וְאַרְבַּע וּשְׁמוֹנִים שְׁעוֹרָה בִּינוֹנִית:

הרמב"ם הל' שקלים פ"א ה"ג

הַסֶּלַע אַרְבַּעַה דִּינָרִין וְהַדִּינָר שֵׁשׁ מַעֲיָן. וּמָעָה הִיא
הַנִּקְרָאת בִּימֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ גְרָה. וּמָעָה הִיא שְׁנֵי פוֹנְדִיוֹנִין
וּפוֹנְדִיוֹן שְׁנֵי אִיסָרִין. וּפְרוּטָה אַחַת מִשְׁמוֹנָה בְּאִיסָר.
נִמְצָא מִשְׁקַל הַמָּעָה וְהִיא הַגְּרָה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שְׁעוֹרוֹת.

מ. כסף משנה: מנין כסף האמור בתורה וכו'. משנה פרק יש בכור (בכורות דף מ"ט):
חמש סלעים של בן במנה צורי שלשים של עבד חמשים של אונס ומפתה ומאה של מוציא
שם רע כלם בשקל הקדש במנה צורי. ופירש"י כלם בשקל הקדש דהוי עשרין מעין. ומ"ש
ומשקלו ש"כ שעורה. זה מבואר על פי מה שאכתוב בסמוך בשם הרי"ף שמשקל הפרוטה
חצי שעורה. ומ"ש וכבר הוסיפו חכמים עליו וכו'. בפרק יש בכור (בכורות דף נ') אמר
רבא סלע דאורייתא תלתא ותילתא הוי דכתיב עשרים גרה השקל ומתרגמינן עשרין מעין
ותניא שש מאה כסף דינר מיתבי סלע של קדש מ"ח פונדיונין בתר דאוסופו עלייהו דתניא
עשרים גרה השקל מנין שאם רצה להוסיף יוסיף ת"ל יהיה יכול יפחות ת"ל הוא. ופירש
רש"י בתר דאוסופו עליה על סלע דאורייתא הוסיפו שתות ועשאוהו למדת סלע צורי כ"ד
מעין. יהיה עשרים גרה יהיה השקל משמע עוד הויה אחרת. בפרשת ערכין כתיב הוא בסדר
ויקח קרח כתיב עשרים גרה הוא:

נ. כסף משנה: הסלע ארבעה דינרים וכו'. מבואר פרק הזהב (מציעא דף נ"א): במשנה.
ומ"ש והדינר שש מעין וכו' עד ופרוטה אחת משמנה באיסר. בפרק קמא דקדושין
(י"ב). ומ"ש ומשקל הפרוטה חצי שעורה, כ"כ הרי"ף שם:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

וּמִשְׁקַל הָאֵיסָר אַרְבַּע שְׁעוֹרוֹת. וּמִשְׁקַל הַפְּרוּטָה חֲצִי שְׁעוֹרָה:

הרמב"ם הל' שקלים פ"א ה"ד

וְעוֹד מִטְבַּע אַחַר הָיָה שָׁם • שֶׁהָיָה מִשְׁקָלוֹ שְׁתֵּי סְלָעִים וְהוּא הָיָה נִקְרָא דְרִכּוּן. וְאֵלּוּ הַמִּטְבְּעוֹת כָּלָן שֶׁאִמְרָנוּ וּבְאִרְנוּ מִשְׁקַל כָּל אֶחָד מֵהֵן הֵן שְׁמִשְׁעָרִין בָּהֵן בְּכָל מָקוֹם. וּכְבָר בְּאִרְנוֹם כִּי שֵׁלָא אָהֵיָה צָרִיךְ לְפָרֵשׁ מִשְׁקָלָם בְּכָל מָקוֹם:

הרמב"ם הל' נערה בתולה פ"א ה"א

מִי שֶׁפָּתְהָ בְּתוּלָה • קוֹנְסִין אוֹתוֹ מִשְׁקַל חֲמִשִּׁים סְלָעִים שֶׁל כֶּסֶף מְזַקֵּק וְהוּא הַנִּקְרָא קֶנֶס. וְכֵן אִם אָנִס אוֹתָהּ. וְקֶנֶס זֶה מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל תוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב-כט) 'וַיִּנְתֵּן הָאִישׁ הַשׁוֹכֵב עִמָּהּ לְאִבֵי הַנְּעָרָה חֲמִשִּׁים כֶּסֶף':

הרמב"ם הל' נערה בתולה פ"ג ה"א

הַמוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בֵּת יִשְׂרָאֵל • וְנִמְצָא הַדָּבָר שֶׁקָּרָא לּוֹקֵה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב-יח) 'וַיִּסְרוּ אוֹתוֹ'. וְאַזְהָרָה שֶׁלּוֹ

- ס. כסף משנה: ועוד מטבע אחר היה שם וכו'. כ"כ רבינו גם בפירוש המשנה ריש פ"ב דשקלים דתנן מצרפים שקלים דרכונות מפני משוי הדרך;
- ע. כסף משנה: מי שהיתה בתולה וכו'. משנה בפרק יש בכור (בכורות דף מ"ט): חמשים של אונס ומפתה בשקל הקדש במנה צורי;
- פ. כסף משנה: המוציא שם רע על בת ישראל וכו' לוקה שנאמר ויסרו אותו. ברייתא פרק נערה שנתפתה (דף מ"ה:). ומ"ש ואזהרה שלו מלא תלך רכיל בעמך. שם ואיכא

את הספרים "דף היומי עין משפט על ה"דף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

מ(ויקרא יט-טז) 'לא תלך רכיל בעמך'. ונותן לאביה
משקל מאה סלעים כסף מזקק. ואם היתה יתומה הרי
הם של עצמה:

שו"ע ה"מ סימן תכ פעיף מב

מב. כל אלו הסלעים הם מכסף מדינה שאין בו כסף אלא שמינית ^ז שהם
שלוש מעין וכל מעה משקל ט"ז שעורות כסף צרוף שהוא עוטמני
אחד.

שו"ע ה"מ סימן פח פעיף א

א. אין המודה במקצת הטענה חייב שבועה עד שיודה לפחות בפרוטה
וגם תהיה כפירה לפחות בשתי מעה כסף ^ק שהם משקל שלושים
ושתיים שעורות כסף ושהם ששים וארבע פרוטות ^ר. לפיכך אינו חייב עד
שיתבענו שתי מעה כסף ופרוטה ויכפור בשתי המעין ויודה בפרוטה.

מ"ד התם דאזהרתיה מונשמרת מכל דבר רע כלומר דהשמר פן ואל אינו אלא לא תעשה
ורבינו עדיף ליה לאתויי מלא תלך רכיל דהוי לאו מפורש. ומ"ש שהמאה סלעים הם כסף
מזוקק. משנה פרק יש בכור (בכורות דף מ"ט:) מאה של מוציא שם רע בשקל הקודש
במנה צורי. ומ"ש ואם היתה יתומה הרי הן של עצמה. שם פלוגתא דאמוראי ופסק כרבא
דבתרא הוא:

ז. עיין בסמ"ע ס"ק ס' מה שהאריך בחישוב הדברים של הסלעים ומאותו שיעור נלמד
לכל זמן ומקום.

ק. רמב"ם פ"ג מטוען ממשנה שבועות ל"ח ע"ב. וכפירה שתי מעה, מדאמר רב שם בל"ט
ע"ב, ובירושלמי פ"ו הלכה א' נתנו טעם דכתיב כי יתן איש כסף או כלים לשמור,
ואין אתה מוצא מטבע כסף מוזכר בתורה פחות ממעה שהוא גרה, כמו שהתרגום אומר
עשרים גרה, בשקל עשרים מעה, ומה כלים שנים במיעוט רבים אף כסף שנים דהיינו שתי
מעין.

ר. משקל כל מעה כ-0.8 גרם א"כ שתי מעין כ-1.6 גרם כסף נקי, ושיעור הפרוטה שהיא
משקל חצי שעורה של כסף נקי שכתב כאן המחבר מ"ח בשבועות ל"ח ע"ב, והרי"ף
בקיודושין, ורמב"ם בפ"ג מטוען הלכה א'. ועיין ביו"ד סי' ש"ה שיעור המעה ופרוטה לפי

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

אבל אם אין בהודאה פרוטה או אם אין בכפירה שתי מעין אינו חייב שבועה.

שו"ע יו"ד סימן שה פעיף א

א. מצות עשה על כל איש ישראל לפדות את בנו שהוא בכור לאמו הישראלית בה' סלעים^ש, שהם שלושים דרהמים כסף מזוקק, שהם כמאה גרם כסף נקי לא מעובד.

שו"ע יו"ד סימן רצד פעיף ו

ח. פירות רבעי יש להם דין מעשר שני לכל דבר^ה, ובזמן שבית המקדש היה קיים היו צריכים להעלותם לירושלים לאכלם שם או לפדותם ולהעלות הפדיון שם, והם מותרים מיד אחר הפדיון, אבל היום שאין יכולין להעלותם לירושלים, פודים אותם^א אחר שיגמרו ויתלשו, ויכול לפדות את כולם בשוה פרוטה^ב אפי' הם רבים, וישליך הפרוטה לים הגדול או ישחקנה ויפזרנה לרוח או ישליכה בנהר אחר שחיקה.

ט. בשעת פדיון מברך^ג אקב"ו על פדיון רבעי. ויכול לפדות בפירות

מה שכתב הרמ"א שם, וכתב הב"ח שאין לפסוק שבועה דאורייתא אלא כשאין ספק שהיא שוה שיעור שכתב המחבר במשקל כסף נקי.

ובסמ"ע ס"ק ב' מפרש חשבון ה' סלעים בפדיון הבן ועיין ש"ך ס"ק א', וכן ביו"ד סי' ש"ה ובש"ך שם ס"ק א'.

ש. ממשנה בכורות דף מ"ט ע"ב ועיין בפ"ת ס"ק א' מחכם צבי דאם האב אינו רוצה לפדות בנו הקטן כופין אותו.

ת. ממשנה פ"ה דמעשר שני, וקידושין דף נ"ד ע"ב, ובברכות ל"ה ע"א יליף לה מקראי.

א. כתב הש"ך בס"ק י"ב דיש ליזהר לכתחילה שלא לפדות אלא בתלוש ממש אבל בשעת הדחק יש לפדות במחובר ושלא יחול עד שיקלט.

ב. משמואל בערכין כ"ט ע"א והרא"ש בפ"י דברכות.

ג. פי' בשעת פדיון קודם שישליכו לים כדי שתהיה ברכה זו עוברת לעשייתן. ש"ך ס"ק י"ד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אחרים שישוו שוה פרוטה, שהוא אחד מל"ב במעה כסף ששוקל ט"ז גרעני שעורה שהוא רביע ד דרה"ם.

י. פירות רבעי פטורים מלקט ושכחה ה ופרט ועוללות.

עין משפט ב הרמב"ם הל' טוען ונטען פ"ג ה"א

אין מודה במקצת ח"ב שבועה מן התורה עד שיודה בפרוטה או יתר ויכפור בשתי מעין כסף או יתר. וכמה היא פרוטה משקל חצי שעורה של כסף נקי. וכמה הם שתי מעין משקל שתיים ושלישים שעורות כסף מזקק:

שו"ע הו"מ סימן פח פעיף א

עיי' לעיל עין משפט א

עין משפט ג הרמב"ם הל' מעשר שני ונטע רבעי פ"ה הי"ד

הפורט סלע ממעות מעשר שני י בין בירושלים בין חוץ לירושלים לא יצרפנה כלה במעות נחשת אלא בשקל מעות כסף ובשקל מעות נחשת:

ד. היינו המעה הוא רביע דרה"ם וא"כ הפרוטה היא משקל כסף של חצי שעורה. ש"ך ס"ק ט"ו.

ה. ממשנה ז' פ"ז דפאה, ומשנה ג' פ"ה דמעשר שני וכב"ה.

ו. כסף משנה: הפורט סלע ממעות מעשר שני וכו'. משנה פ"ב דמעשר שני (משנה ח') וכב"ה שתי משניות ומפרש רבינו שתייהן שהיה לו סלע ורצה להחליפו בפרוטות:

עין משפט ד

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ז ה"ח

אָחַד קִדְּשֵׁי בְּדֵק הַבַּיִת ז' וְאֶחָד קִדְּשֵׁי מִזְבֵּחַ שְׁנֵפֶל בְּהֵן מוּם אֵין פּוּדִין אוֹתָן לְכַתְּחֵלָה אֶלָּא בְּשׂוּיֵיהֶן. וְאִם עֶבֶר וְחִלְלָן עַל פְּחוֹת מְשׂוּיֵיהֶן אֶפְלוּ הֶקְדָּשׁ שְׁוֵה מֵאָה דִּינָר שְׁחִלְלוּ עַל שְׁוֵה פְּרוּטָה הֲרִי זֶה פְּדוּי וְיִצָּא לְחִלִּין וּמִתָּר לְהַנּוֹת בּוֹ. וּמִדְּבָרֵי סוּפְרִים שֶׁהוּא צָרִיךְ תְּקִירַת דָּמִים וְחַיֵּב לְהַשְׁלִים אֶת דָּמָיו:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' אישות פ"ג ה"א

כִּי־צַד הָאִשָּׁה מִתְקַדְּשֶׁת. אִם בְּכֶסֶף הוּא מְקַדֵּשׁ אֵין פְּחוֹת מִפְּרוּטָה כֶּסֶף אוֹ שְׁוֵה פְּרוּטָה. אוֹמֵר לָהּ הֲרִי אֶת מְקַדְּשֶׁת לִי. אוֹ הֲרִי אֶת מְאֻרְסֶת לִי. אוֹ הֲרִי אֶת לִי לְאִשָּׁה בְּזָה. וְנוֹתֵן לָהּ בְּפָנָי עֵדִים. וְהָאִישׁ הוּא שְׂאוֹמֵר דְּבָרִים שְׂמִשְׁמָעָן שְׂקוּנָה אוֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וְהוּא שְׂיִתָּן לָהּ הַכֶּסֶף:

שו"ע אה"ע סימן כז סעיף א

א. הקידושין מתבצעים בכסף, או בשוה כסף, בשווי של פרוטה ונותן לה בפני שני עדים, ואומר לה הרי את מקודשת לי בזה.

ז. כסף משנה: אחד קדשי בדק הבית וכו'. שם אהא דתנן וצריך לעשות דמים אמרינן בגמרא (דף קכ"ז) אמר רבי יוחנן יוצא לחולין דבר תורה וצריך לעשות דמים מדבריהם, ובסוף פרק ששי דערכין אמרינן דהא דאמר שמואל הקדש שוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל בדיעבד דוקא אמר ומשמע התם דאפילו בקדשי בדק הבית אין פודין אותם לכתחלה אלא בשיוויים:

ח. עיין בשו"ת המבי"ט ח"א סי' רצ"א דגם אם לא אמר בזה, מקודשת. ומנהג לומר כדת משה וישראל. וגם מנהג לקדש בטבעת, ע"פ הזוהר. וצריכים העדים לראות ולהסתכל היטב בעת שנותן הטבעת מידו לידה, שאם לא כן יש ספק גדול בקידושין.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

א ב. גם אם אמר לה הרי את מאורסת לי, או בכל לשון שבאותו מקום הוא לשון קידושין ומבינה אותו לשון, מקודשת.

א ג. היה מדבר עמה על ט עסקי קידושין, אפי' נתן לה אח"כ בשתיקה מהני, וכ"ש אם אמר לה לשון קידושין ודאי אלא שאינה מבינה אותו, דהו קידושין.

א ד. היו עסוקין באותו ענין ואמר לה לשונות אחרים, והיא אמרה שלא הבינה, מקודשת, דלא גרע' מנתן בשתיקה.

א ה. אמר לשון קידושין ודאי ואמרה שלא הבינה, אינה נאמנת, וחיישין לקידושין. ומ"מ לחומרא נאמנת שקידושי שני בה הו קידושין מספק.

עין משפט ו הרמב"ם הל' חובל ומזיק פ"ג ה"ט

וְכַמָּה הוּא מְשַׁלֵּם. הַבּוֹעֵט בְּחֵבְרוֹ בְּרִגְלוֹ מְשַׁלֵּם חֲמִשׁ סְלָעִים. הַכֹּהֵן בְּאַרְכָּכָתוֹ מְשַׁלֵּם שְׁלֹשׁ סְלָעִים. קִבֵּץ אֲצַבְעוֹתָיו כְּמוֹ אוֹגֵד אֲגוּדָה וְהַכֹּהֵן בְּיָדוֹ כְּשֶׁהִיא אֲגוּדָה מְשַׁלֵּם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה סְלָעִים. תָּקַע אֶת חֵבְרוֹ בְּכַפוֹ מְשַׁלֵּם סְלַע. סָטְרוֹ עַל פָּנָיו מְשַׁלֵּם חֲמִשִּׁים סְלָעִים. סָטְרוֹ מֵאַחֲרֵי יָדוֹ מְשַׁלֵּם מֵאָה סְלַע. וְכֵן אִם צִירָם בְּאֲזָנוֹ אוֹ תָּלַשׁ בְּשִׁעָרוֹ אוֹ שָׂרַק וְהִגִּיעוּ [הָרֹק בְּבִשְׂרוֹ אוֹ הֶעֱבִיר טְלִית מֵעֲלָיו וּפָרַע רֹאשׁ הָאִשָּׁה] מְשַׁלֵּם מֵאָה סְלַע. וְכֹזֵה הוּא מְשַׁלֵּם עַל כָּל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה. כִּיצַד. כְּגוֹן שֶׁבִעַט בְּחֵבְרוֹ אַרְבַּע בְּעֵיטוֹת אֶפְלוֹ זוֹ אַחַר זוֹ מְשַׁלֵּם עֶשְׂרִים

ט. י"א דלא בעינן ממש באותו ענין, אלא גם מענין לענין כלומר דברים לצורך זיווגם. וי"א דלא בעינן עמה, אלא כל שמדברים לפניה בעניינים אלו סגי. ממרדכי והביאו הרמ"א.
י. כ"כ בב"י. ועיין ברייתא קידושין דף ו'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתורים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

סְלָעִים. סְטָרוּ עַל פְּנֵיו שְׁתֵּי סְטִירוֹת מְשַׁלֵּם מֵאָה סְלָע.
וְכֵן בִּשְׂאָר:

שו"ע חו"מ סימן תכ סעיף מא

מא. יש הכאות שיש בהם ביזוי ומעט צער, ואין בהם נזק, וקבעו בהם חכמים דמים קצובים, וכל המכה את חברו הכאה משלם אותו ממון הקצוב וכולם קנסות הן ואותו ממון שקצבו הוא דמי הצער והבושת והריפוי והשבת ^ב בין צריך לרפואה בין לא צריך ותשלום קבוע משלם.

הבועט בחבירו ברגלו משלם ה' סלעים. הכהו בארכובתו משלם ג' סלעים. הכהו באגרופ משלם י"ג סלעים. תקע את חבירו משלם לו סלע. סטרו על פניו משלם לו חמשים סלעים. סטרו באחורי ידו משלם מאה סלעים ^ל. צרם אוזנו או תלש בשערו או רקק על גופו והגיע בו הרוק משלם מאה סלעים, וסכום זה משלם על כל מעשה ומעשה, כיצד בעט בחבירו ארבע בעיטות אפי' זו אחר זו משלם עשרים סלעים סטר בפניו שתי סטירות משלם מאה סלעים.

אע"ג שאמרו בגמ' דהקורא לחבירו ממזר לוקה ארבעים ^מ, מ"מ יש מקומות שאין נוהגים כן והולכים אחר המנהג.

כ. מבכ"ק כ"ז ע"ב, והיינו אף דיש הוצאת ממון לריפוי או לשבת מחמת אותה מכה א"צ לשלם לו יותר ממה שקבעו חכמים לאותה מכה. סמ"ע ס"ק נ"ז.

ל. בטור הוסיף מי שפרע ראש האשה משלם ק' סלעים, ובנ"י הוסיף המלעיג על דברי חכמים לוקה והקורא לא"א פרוצה והדומה לוקה ד' מלקיות דתנן פרע ראש האשה נותן ארבע מאות זוז וכיון שלא מגבין קנסא בבבל לוקה ארבע מלקיות וכל מלקות היא על מאה זוז. סמ"ע ס"ק נ"ט.

מ. בקידושין כ"ח ע"א, ועיין ברא"ש כלל ק"א-א'.